

Metodologija za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem električne energije

Metodologija je objavljena u "Službenom listu CG", br. [7/2017](#), [44/2017](#), [78/2017](#) i [24/2018](#).

Predmet Metodologije

Član 1

(1) Metodologijom za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem električne energije (u daljem tekstu Metodologija) se utvrđuju kriterijumi za određivanje naknade za priključenje novih objekata korisnika na distributivni sistem električne energije, kao i povećanje priključne snage objekata postojećih korisnika, u skladu sa propisima kojima je uređeno obavljanje energetske djelatnosti.

(2) Ovom Metodologijom se korisnicima distributivnog sistema obezbeđuje jasna i transparentna informacija o načinu utvrđivanja i obračunavanja naknada za priključenje na distributivni sistem električne energije.

Značenje izraza

Član 2

(1) Izrazi upotrijebljeni u ovoj Metodologiji imaju značenje utvrđeno Zakonom.

(2) U smislu ove Metodologije koriste se izrazi koji imaju sledeće značenje:

1) Ekvivalentna mreža: predstavlja uprosječene (ponderisane) elemente distributivnog sistema (TS i pripadajućih vodova) po naponskim nivoima i definišu se prema naponskom nivou na kojem se vrši priključenje korisnika;

2) Nadzemni NN priključak: priključak izveden nadzemnim vodom od NN nadzemne mreže do prklučno-mjernog ormara (PMO) postavljenog na granici vlasništva ili na javnoj površini (npr. na stubu distributivne mreže);

3) Podzemni NN priključak: priključak izveden podzemnim vodom na podzemnu NN mrežu, nadzemnu NN mrežu ili direktno na neko NN razvodno čvorište (niskonaponski blok TS X/0.4 kV, kablovski razvodni ormar i sl.) do prklučno-mjernog ormara (PMO) ili mjerno-razvodnog ormara (MRO) objekta korisnika, uključujući i osigurače u čvorištu;

4) Nadzemni 10 kV priključak: priključak izveden nadzemnim 10 kV vodom od mjesta priključenja na 10 kV mrežu do krajnjeg stuba priključnog voda;

5) Podzemni 10 kV priključak: priključak izveden podzemnim 10 kV vodom od mjesta priključenja na 10 kV mrežu do priključne ćelije;

6) Nadzemni 35 kV priključak: priključak izveden nadzemnim 35 kV vodom od mjesta priključenja na 35 kV mrežu do krajnjeg stuba priključnog voda;

7) Podzemni 35 kV priključak: priključak izveden podzemnim 35 kV vodom od mjesta priključenja na 10 kV mrežu do priključne ćelije.

Naknada za priključenje

Član 3

(1) Naknada za priključenje na distributivni sistem električne energije novih i za povećanje priključne snage, odnosno kapaciteta postojećih korisnika sastoji se od:

1) dijela za izvođenje priključka na distributivni sistem;

2) dijela za stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu.

(2) Dio naknade za izvođenje priključka na distributivni sistem, utvrđuje se na osnovu troškova izvođenja priključka.

(3) Dio naknade za stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu, utvrđuje se na osnovu troškova za stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu.

(4) Dio naknade za stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu je jednak za priključke iste snage na istom naponskom nivou.

Namjena sredstava od naknade za priključenje

Član 4

Ostvarena sredstva po osnovu naknade za priključenje koriste se isključivo za razvoj distributivnog sistema, stvaranje tehničkih uslova za priključenje novih i povećanje priključne snage postojećih korisnika i izvođenje priključka.

Kriterijumi za određivanje troškova za izvođenje priključka

Član 5

Troškovi za izvođenje priključka određuje se na osnovu tehničkih karakteristika priključka, vrste i obima radova koje je neophodno izvesti radi priključenja objekta na distributivni sistem i drugih uslova vezanih za izgradnju, odnosno izvođenje radova na priključku, a naročito:

- 1) odobrene snage,
- 2) naponskog nivoa mreže na koju se korisnik priključuje,
- 3) udaljenosti od postojeće mreže,
- 4) broja faza,
- 5) broja mjernih uređaja,
- 6) vrste i presjeka voda,
- 7) vrste opreme,
- 8) vrste uređaja i materijala koji se ugrađuje saglasno tehničkim propisima,
- 9) rješavanja imovinsko pravnih pitanja i administrativnih taksi

Kriterijumi za određivanje troškova za stvaranje tehničkih uslova u sistemu

Član 6

(1) Troškovi za stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu obuhvataju izgradnju novih i/ili rekonstrukciju postojećih djelova distributivnog sistema.

(2) Troškovi za stvaranje tehničkih uslova određuju se na osnovu:

- 1) odobrene snage;
- 2) naponskog nivoa mreže na koju se korisnik priključuje.

(3) Ukupni troškovi za stvaranje tehničkih uslova za priključenje objekta, koji ima više mjernih mjesta, predstavljaju zbir troškova određenih po osnovu odobrene snage po pojedinačnom mjernom mjestu.

(4) Za izračunavanje troškova za stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu koristi se jedinična cijena po kW odobrene ili povećanje priključne snage.

(5) Model za izračunavanje vrijednosti jednog kilovata snage za priključenje krajnjeg korisnika na distributivnu mrežu 35 kV, 10 kV, i 0,4 kV zasniva se na definisanju ekvivalentne mreže naponskog nivoa na koji se vrši priključenje.

(6) Osnova za utvrđivanje ekvivalentne mreže su sva postrojenja i mreža distributivnog sistema električne energije.

(7) Ekvivalentna mreža koja predstavlja osnovu za procjenu vrijednosti 1 kW snage je:

1) za priključenje na mrežu 35 kV:

a) pripadajuća mreža 35 kV koja se definiše kao količnik 55% od ukupne dužine (vazdušnih i kablovskih) vodova 35 kV i 55% od ukupnog broja postrojenja TS 35/10 kV u distributivnom sistemu električne energije.

2) za priključenja na 10 kV:

a) Zamjenska (svedena) TS 35/10 kV koja se definiše kao količnik ukupne instalisane snage svih TS 35/10 kV i 15% od ukupnog broja tih trafostanica.

b) Pripadajuća mreža 10 kV koja se definiše kao količnik 15% od ukupne dužine (vazdušnih i kablovskih) vodova 10 kV i 15% od ukupnog broja trafostanica TS 35/10 kV.

3) za priključenja na 0,4 kV:

a) Zamjenska (svedena) TS 10/0,4 kV koja se definiše kao količnik ukupne instalisane snage TS 10/0,4 kV i 30% od ukupnog broja tih trafostanica.

b) Pripadajuća mreža 0,4 kV koja se definiše kao količnik 30% od ukupne dužine svih (vazdušnih i kablovskih) vodova 0,4 kV i 30% od ukupnog broja trafostanica TS 10/0,4 kV.

(8) Vrijednost investicije ekvivalentne mreže određuje se na osnovu specifikacije za izgradnju distributivnih objekata. Ukupna vrijednost investicije jednaka je zbiru vrijednosti investicije u trafostanicu i vrijednosti investicije u pripadajući dio mreže.

(9) Vrijednost investicija utvrđuje se na bazi javnih nabavki operatora distributivnog sistema ostvarenih u godini koja prethodi godini obračuna i naplate naknade, ako je nabavka vršena u prethodnoj godini, u suprotnom na bazi cijena iz odobrenog investicionog plana za narednu godinu, ako plan sadrži konkretne jedinične cijene, odnosno iz Strategije razvoja energetike do 2030. godine, ako cijene nijesu sadržane u odobrenom investicionom planu.

(10) Na osnovu ukupne vrijednosti investicije i instalisane snage, izračunava se vrijednost investicije potrebne za obezbjeđenje 1 kW snage na ekvivalentnoj mreži naponskog nivoa na koji se vrši priključenje.

(11) Dobijene vrijednosti se množe sa dopuštenim faktorom snage 0,95.

Vrste priključaka po naponskim nivoima

Član 7

Prema mjestu priključenja na distributivni sistem, priključci se dijele na:

- 1) priključke na 0,4 kV niskom naponu;
- 2) Priključke na 10 kV naponu;
- 3) priključke na 35 kV naponu.

R.br.	Naponski nivo	Vrsta priključka	Tip i presjek priključnog voda
1.	0.4 kV	Nadzemni NN priključak	X00/O 3X70+54,6 mm ²
2.	0.4 kV	Nadzemni NN priključak	X00/O 3X35+54,6 mm ²
3.	0.4 kV	Nadzemni NN priključak	X00 4X16 mm ²
4.	0.4 kV	Podzemni NN priključak	XP00-A 4X16 mm ²
5.	0.4 kV	Podzemni NN priključak	XP00-A 4X35 mm ²
6.	0.4 kV	Podzemni NN priključak	XP00-A 4X50 mm ²
7.	0.4 kV	Podzemni NN priključak	XP00-A 4X95 mm ²
8.	0.4 kV	Podzemni NN priključak	XP00-A 4X150 mm ²
10.	0.4 kV	Podzemni NN priključak	XP00-A 4X240 mm ²
11.	10 kV	Nadzemni 10 kV priključak	AI/ČI 50/8 mm ²
12.	10 kV	Podzemni 10 kV priključak	XNE49-A150 mm ²
13.	10 kV	Podzemni 10 kV priključak	XNE49-A 240 mm ²
14.	35 kV	Nadzemni 35 kV priključak	AI/ČI 95/15 mm ²
15.	35 kV	Podzemni 35 kV priključak	XNE49-A 240 mm ²

Napomena: U određenim slučajevima priključak može biti kombinacija nadzemnog i podzemnog voda.

Određivanje naknada za izvođenje priključka

Član 8

- (1) Troškovi izvođenja priključka grupišu se na:

1) Troškove izrade elaborata o priključenju na distributivni sistem koji se obračunavaju kao proizvod utvrđene prosječne vrijednosti norma sata i normiranog broja radnih sati stručnih lica CEDIS neophodnih za izradu elaborata.

2) Troškove rješavanja imovinsko pravnih odnosa (potpuna i nepotpuna ekspoprijacija i zakup) koji se obračunavaju kao zbir troškova koje odredi ovlašćeni procjenjivač, norma sati stručnih lica CEDIS i taksi nadležnih državnih organa u postupku rješavanja imovinsko pravnih odnosa.

3) Troškove pribavljanja potrebnih saglasnosti i odobrenja odnose se na dozvole za građenje, prekopavanje i dr. koji se obračunavaju u skladu sa cijenama koje određuju nadležni državni organi i prosječne vrijednosti norma sati i normiranog broja radnih sati stručnih lica CEDIS.

4) Troškove izrade projekta, revizije projekta i drugih stručnih i operativnih poslova (geodetskog snimanja priključka, stručnog nadzora nad izvođenjem priključka i internog tehničkog pregleda prije priključenja objekta):

a) Troškovi izrade projekta priključka i revizije projekta obračunavaju se kao proizvod utvrđene prosječne vrijednosti norma sata i normiranog broja radnih sati stručnih lica CEDIS neophodnih za izradu projekta priključka i njegovu reviziju.

b) Troškovi geodetskog snimanja priključka određuju se na bazi javnih nabavki operatora distributivnog sistema ostvarenih u godini koja prethodi godini obračuna i naplate naknade.

c) Troškova stručnog nadzora nad izvođenjem priključka, i oni se obračunavaju kao proizvod utvrđene prosječne vrijednosti norma sata i normiranog broja radnih sati **stručnih lica CEDIS** neophodnih za izvođenje stručnog nadzora.

d) Troškove internog tehničkog pregleda priključka, i oni se obračunavaju kao proizvod utvrđene prosječne vrijednosti norma sata i normiranog broja radnih sati stručnih lica CEDIS neophodnih za izvođenje internog tehničkog pregleda.

5) Troškovi opreme, uređaja i materijala obuhvataju troškove nabavke opreme, uređaja i materijala u skladu sa tehničkim propisima i pravilima rada sistema na koji se objekat priključuje. Za izračunavanje ovih troškova, koriste se jedinične cijene opreme, uređaja i materijala utvrđene na bazi javnih nabavki operatora distributivnog sistema ostvarenih u godini koja prethodi godini obračuna i naplate naknade, ako je nabavka vršena u prethodnoj godini, u suprotnom na bazi cijena iz odobrenog investicionog plana za narednu godinu, ako plan sadrži konkretne jedinične cijene, odnosno iz Strategije razvoja energetike do 2030. godine, ako cijene nijesu sadržane u odobrenom investicionom planu.

6) Troškovi radova obuhvataju troškove radova lica, troškove upotrebe mašina i troškove upotrebe vozila:

a) Troškovi radova lica angažovanih na izvođenu priključka, obračunavaju se kao proizvod utvrđene prosječne vrijednosti norma sata i normiranog broja radnih sati stručnih lica CEDIS

b) Troškovi upotrebe mašine sa rukovaocem, obračunavaju se se kao proizvod broja radnih sati mašine utrošenih na izvođenju priključka i utvrđene tržišne cijene angažovanja te mašine po radnom satu.

c) Troškovi vozila sa vozačem, obračunava se kao proizvod broja pređenih kilometara i cijene po kilometru.

7) Vrijednost i broj norma sati utvrđuje se na osnovu naponskog nivoa, dužine, vrste i složenosti priključka, a propisuje se, uz ostale elemente za svaki priključak, u naknadama za priključenje na distributivni sistem koje odobrava Regulatorna agencija za energetiku.

Obračun naknada za priključenje

Član 9

Naknada za izvođenje priključka korisnika koji se priključuje prvi put na distributivni sistem, obračunava se primjenom sledeće formule:

$TP = Te + Tipo + Tsio + Tp + Toum + Tr + Tds$ gdje su:

a) Te - troškovi izrade elaborata

b) $Tipo$ - troškovi rješavanja imovinsko pravnih odnosa

c) $Tsio$ - troškovi saglasnosti i odobrenja

d) Tp - troškovi izrade i revizije projekta i drugih stručnih i operativnih poslova

e) $Toum$ - troškovi opreme, uređaja i materijala

f) Tr - troškovi radova

g) Tds - troškovi stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu

Određivanje naknada za priključenje u posebnim slučajevima

Član 10

(1) Posebnim slučajevima za određivanje naknada za priključenje, u smislu ove Metodologije, smatraju se:

- 1) Povećanje snage, razdvajanje, odnosno spajanje instalacija u objektu koji je već priključen na sistem;
- 2) Priključenje gradilišta;
- 3) Priključenje privremenih objekata;
- 4) Priključenje objekta kupca koji ruše postojeći objekat koji je bio priključen, i umjesto njega grade novi objekat.

(2) Naknade za priključenje u navedenim posebnim slučajevima se utvrđuju na sledeći način:

1) Troškovi izvođenja priključka u slučaju povećanja snage, razdvajanja, odnosno spajanja instalacija u objektu koji je već priključen na sistem, utvrđuju se prema troškovima koji su neophodni za realizaciju te promjene.

Troškovi za stvaranje tehničkih uslova u sistemu utvrđuju se za odobreno povećanje snage.

2) Troškovi izvođenja priključka gradilišta, utvrđuju se primjenom kriterijuma za obračunavanje troškova izvođenja priključka za objekat koji se prvi put priključuje na sistem u skladu sa ovom Metodologijom. Troškovi za stvaranje tehničkih uslova u sistemu utvrđuje se prema eventualnoj dodatnoj snazi u odnosu na snagu objekta za čiju potrebu se priključuje gradilište. Ukoliko je odobrena snaga objekta veća od odobrene snage gradilišta, ovi troškovi se ne naplaćuju.

3) Troškovi izvođenja priključka privremenih objekata, utvrđuju se primjenom kriterijuma za obračunavanje troškova izvođenja priključka za objekat koji se prvi put priključuje na sistem u skladu sa ovom Metodologijom, pri čemu se troškovi za stvaranje tehničkih uslova u sistemu ne naplaćuju, ukoliko je period na koji se priključenje vrši kraći od 90 dana.

4) Troškovi izvođenja priključka objekta koji se gradi umjesto postojećeg objekta koji se ruši, utvrđuju se prema troškovima koji su neophodni za realizaciju te promjene. Troškovi za stvaranje tehničkih uslova u sistemu utvrđuju se za odobreno povećanje snage.

Plaćanje i visina naknade za priključenje

Član 11

(1) Iznos naknada za priključenje propisuje se u saglasnosti za priključenje, osim troškova koji se odnose na troškove rješavanja imovinsko pravnih odnosa i taksi koje određuju nadležni državni organi, i koji će se propisati Ugovorom o međusobnim pravima i obavezama.

(2) Naknade za stvaranje tehničkih uslova u distributivnom sistemu plaćaju se prilikom izdavanja saglasnosti za priključenje.

(3) Podnosilac zahtjeva će se u roku ne dužem od 15 dana opredijeliti da li će radove na izradi priključka izvesti samostalno ili će izvođenje radova povjeriti ODS.

(4) Ukoliko se podnosilac zahtjeva u pisanoj formi ne izjasni će radove na izradi priključka povjeriti ODS u roku iz stava 3 ovog člana, smatra se da se opredijelio da radove izvede samostalno.

(5) Ukoliko se podnosilac zahtjeva opredijeli da radove na izvođenju priključka povjeri ODS, zaključuje se ugovor o međusobnim pravima i obavezama za izvođenje priključka kojim će se propisati da će podnosilac zahtjeva naknadu za izradu priključka određenu saglasnošću za priključenje platiti prilikom zaključivanja ovog ugovora, osim naknade za rješavanje imovinsko pravnih odnosa koju je dužan platiti prilikom zaključivanja ugovora o priključenju po stvarnim troškovima rješavanja imovinsko pravnih odnosa.

(6) Priključak koji je podnosilac zahtjeva samostalno izgradio u skladu sa uslovima iz saglasnosti za priključenje dužan je u skladu sa Zakonom, prije zaključivanja ugovora o priključenju, prenijeti u svojinu ODS bez naknade, na osnovu posebnog ugovora.

Projektovanje i izvođenje priključka

Član 12

(1) Projektovanje i izvođenje priključka vrši Operator distributivnog sistema, pri čemu projektovanje i izvođenje priključka može biti povjereno drugim pravnim licima koja su ovlašćena

za obavljanje tih djelatnosti, u skladu sa važećim propisima i tehničkim preporukama Operatora distributivnog sistema.

(2) Izuzetno, podnosilac zahtjeva može samostalno da uradi projekat i izvede priključak u skladu sa uslovima iz saglasnosti za priključenje i umjesto plaćanja dijela naknade za izvođenje priključka, izgrađeni priključak prenese u svojinu operatora distributivnog sistema, uz plaćanje naknade iz člana 8 stav 4 tač. c i d.

(3) U slučaju da se korisnik opredijeli da o svom trošku izvodi radove na priključku, njegova je obaveza izvođenje svih radova od rješavanja imovinsko pravnih odnosa do dobijanja upotrebne dozvole, a sve u skladu sa Zakonom o izgradnji objekata i ovom Metodologijom.

(4) Korisnik koji se opredijeli da radove na priključku izvede CEDIS nema pravo zahtijevati da pojedine radove i nabavku opreme i materijala izvede o svom trošku.

(5) Izvedeni priključak postaje osnovno sredstvo i sastavni dio distributivnog sistema električne energije.

Rokovi za izvođenje priključka

Član 13

(1) Rokovi za izvođenje radova na priključku koje izvodi CEDIS određiće se Ugovorom o međusobnim pravima i obavezama i ne mogu biti duži od:

- 1) za NN priključak 30 dana nakon dobijanja dozvole za građenje;
- 2) za 10 kV priključak 120 dana nakon dobijanja dozvole za građenje;
- 3) za 35 kV priključak 12 mjeseci nakon dobijanja dozvole za građenje.

(2) CEDIS je dužan pokrenuti postupak za dobijanje urbanističko tehničkih uslova i rješavanje imovinsko pravnih odnosa u roku ne dužem od 15 (petnaest) dana od dana podnošenja urednog zahtjeva Korisnika i preduzeti sve neophodne radnje kako bi UTU bili pribavljeni i imovinsko-pravni odnosi riješeni u što kraćem roku.

Prelazne i završne odredbe

Član 14

(1) Operator distributivnog sistema će u roku od 90 (devedeset) dana od odobravanja ove Metodologije utvrditi naknade za priključenje iz člana 3 i dostaviti ih Agenciji na odobravanje.

(2) Naknade iz stava 1 ovog člana operator distributivnog sistema će, nakon odobravanja od strane Agencije, objaviti na svojoj internet stranici.

Član 15

Operator distributivnog sistema ima pravo i obavezu da po isteku poslovne godine za koju su odobrene naknade izvrši analizu i poređenje cijena utvrđenih na osnovu člana 6 i 8 sa cijenama ostvarenim u postupcima javnih nabavki operatora u toj godini i u slučaju odstupanja u iznosu većem od $\pm 10\%$ izvrši usklađivanje sa ostvarenim cijenama, utvrdi naknade i dostavi ih Agenciji za odobravanje.

Član 16

Ova Metodologija stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, a primjenjivaće se od 1. juna 2017. godine, kada prestaje da važi Metodologija za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za priključenje na distributivni sistem električne energije (Sl. CG 50/12).

Član 17

(1) Primjena ove metodologije odlaže se do dana stupanja na snagu akta kojim se utvrđuju naknade iz člana 3 ove metodologije.

(2) Do početka primjene ove metodologije primjenjuje se Metodologija za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za priključenje na distributivni sistem električne energije ("Službeni list Crne Gore", broj 50/12).